

Leraar voorbereidend hoger onderwijs Aardrijkskunde

Vrije Universiteit Amsterdam - Onderwijscentrum VU - M Leraar VHO Aardrijkskunde - 2017-2018

Opbouw opleiding

De opleiding start twee keer per jaar, in september en februari. Voorafgaand aan de eerste onderwijsweek, vinden drie verplichte startdagen plaats op dinsdag, donderdag en vrijdag. Deze dagen zijn bedoeld om kennis te maken met het veelzijdige beroep van docent en met de **vijf docentrollen** die we binnen de opleiding hanteren. Je maakt een begin met het in kaart brengen van je eigen kwaliteiten en aandachtspunten. Hierna vinden de colleges en bijeenkomsten plaats op de maandag. Op **opleidingsscholen** kunnen er ook op andere dagen onderwijsactiviteiten zijn.

De opleiding is duaal van opzet, dit betekent dat je vanaf de start van de opleiding de helft van de tijd aan de praktijk op een school voor voortgezet onderwijs besteedt, bij voorkeur op een opleidingsschool. Ook de colleges algemene didactiek en vakdidactiek worden als lint het hele jaar door aangeboden. De opleiding is onderverdeeld in twee semesters. Na het eerste semester vindt er een halfwegbeoordeling plaats. In het tweede semester ontwerp je zelf een lessenserie en doe je systematisch onderzoek naar je eigen praktijk.

Doelstelling

Opleiding tot startbekwaam docent Aardrijkskunde in het voorbereidend hoger onderwijs. Uitgangspunt hiervoor zijn de landelijk vastgestelde bekwaamheidseisen en het landelijk overeengekomen uitstroomprofiel. Met deze eerstegraads lesbevoegdheid mag je in op alle niveaus van het voortgezet onderwijs lesgeven.

Eindtermen

Bekwaamheidseisen en uitstroomprofiel zijn door het Onderwijscentrum verder uitgewerkt in de **vijf docentrollen**. Voor het onderdeel vakdidactiek zijn daarnaast aparte niveaubepalingen opgesteld. Tweemaal per jaar wordt aan de hand van een beoordelingsmodel vastgesteld op welk niveau de student een rol beheerst. Uitgebreide informatie over rollen en beoordeling is te vinden in de DIO-map, een uitgebreide studiehandleiding die bij aanvang van de studie aan alle studenten wordt uitgereikt.

Toetsing

De docent in opleiding houdt gedurende de lerarenopleiding een digitaal portfolio bij. In dit portfolio worden de opdrachten uit de verschillende studieonderdelen opgenomen, maar ook een zelfbeschrijving en een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). Het portfolio wordt door de docent in opleiding gebruikt om de eigen opleiding vorm te geven en zicht te krijgen op de eigen ontwikkelingen. Daarnaast wordt het gebruikt als beoordelingsinstrument, naast de praktijkbeoordeling en de beoordeling van het praktijkonderzoek.

[Meer informatie over deze master](#)

Inhoudsopgave

Educatieve Minor	1
Educatieve minor Aardrijkskunde	1
Educatieve Minor verplicht	1
Educatieve minor Biologie	1
Educatieve Minor verplicht	2
Educatieve minor Economie	2
Educatieve Minor verplicht	2
Educatieve minor Engels	2
Educatieve Minor verplicht	2
Educatieve minor Frans	3
Educatieve Minor verplicht	3
Educatieve minor Godsdienst en Levensbeschouwing	3
Educatieve Minor verplicht	3
Educatieve minor Klassieke Talen	4
Educatieve Minor verplicht	4
Educatieve minor Geschiedenis	4
Educatieve Minor verplicht	4
Educatieve minor Natuurkunde	4
Educatieve Minor verplicht	5
Educatieve minor Nederlands	5
Educatieve Minor verplicht	5
Educatieve minor Scheikunde	5
Educatieve Minor verplicht	5
Educatieve minor Wiskunde	6
Educatieve Minor verplicht	6
Master Leraar VHO Aardrijkskunde vanaf 2015	6
Vak: Didactiek 1 (Periode 1)	7
Vak: Didactiek 2 (Periode 2+3)	9
Vak: Didactiek 3 (Periode 4+5+6)	11
Vak: Educatieve Minor Didactiek 1 (Periode 1)	13
Vak: Educatieve Minor Didactiek 2 (Periode 2+3)	16
Vak: Educatieve Minor Praktijk 1 (Periode 1)	18
Vak: Educatieve Minor, Peergroep (Periode 1+2+3)	19
Vak: Peergroup fase 1 (Periode 1+2+3)	19
Vak: Peergroup Fase 2 (Periode 3+4+5)	20
Vak: Persoonlijk Assistent Leraar (Periode 1+2+3, Periode 4+5+6)	20
Vak: Praktijk 1 (Periode 1)	21
Vak: Praktijk 2 (Periode 2+3)	22
Vak: Praktijk 3 (Periode 4+5+6)	23
Vak: Praktijk 3 voor 2-jarige Master ()	24
Vak: Praktijkonderzoek 1 (Periode 3)	25
Vak: Praktijkonderzoek 2 (Periode 4+5+6)	26

Educatieve Minor

Opleidingsdelen:

- [Educatieve minor Aardrijkskunde](#)
- [Educatieve minor Biologie](#)
- [Educatieve minor Economie](#)
- [Educatieve minor Engels](#)
- [Educatieve minor Frans](#)
- [Educatieve minor Godsdienst en Levensbeschouwing](#)
- [Educatieve minor Klassieke Talen](#)
- [Educatieve minor Geschiedenis](#)
- [Educatieve minor Natuurkunde](#)
- [Educatieve minor Nederlands](#)
- [Educatieve minor Scheikunde](#)
- [Educatieve minor Wiskunde](#)

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Persoonlijk Assistent Leraar	Periode 1+2+3, Periode 4+5+6	3.0	O_PAL

Educatieve minor Aardrijkskunde

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Biologie

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Economie

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Engels

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Frans

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Godsdienst en Levensbeschouwing

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1

Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR
-----------------------------	---------------	-----	------------

Educatieve minor Klassieke Talen

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Geschiedenis

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Natuurkunde

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Nederlands

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Scheikunde

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Educatieve minor Wiskunde

Opleidingsdelen:

- [Educatieve Minor verplicht](#)

Educatieve Minor verplicht

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Educatieve Minor Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_EMDID1
Educatieve Minor Didactiek 2	Periode 2+3	9.0	O_EMDID2
Educatieve Minor Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_EMPRAK1
Educatieve Minor, Peergroep	Periode 1+2+3	0.0	O_EMPEERGR

Master Leraar VHO Aardrijkskunde vanaf 2015

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Didactiek 1	Periode 1	6.0	O_MLDIDAC_1
Didactiek 2	Periode 2+3	6.0	O_MLDIDAC_2
Didactiek 3	Periode 4+5+6	9.0	O_MLDIDAC_3
Peergroup fase 1	Periode 1+2+3	0.0	O_MLPEERGR_1
Peergroup Fase 2	Periode 3+4+5	0.0	O_MLPEERGR_2
Praktijk 1	Periode 1	6.0	O_MLPRAK_1
Praktijk 2	Periode 2+3	9.0	O_MLPRAK_2
Praktijk 3	Periode 4+5+6	15.0	O_MLPRAK_3

Praktijk 3 voor 2-jarige Master		15.0	O_M2PRAK3
Praktijkonderzoek 1	Periode 3	3.0	O_MLPROZ_1
Praktijkonderzoek 2	Periode 4+5+6	6.0	O_MLPROZ_2

Didactiek 1

Vakcode	O_MLDIDAC_1 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	C.L. Geraedts
Examinator	C.L. Geraedts
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, dr. B. de Vries, drs. A.J.C. Monquil, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkgroep
Niveau	400

Doel vak

De cursus Didactiek 1 is onderdeel van de eerste fase (fase I) van de Universitaire Lerarenopleiding (ULO) van de VU, en loopt parallel aan de cursus Praktijk 1. De cursus is breed van opzet en omvat verschillende onderdelen die in samenhang worden aangeboden: algemene didactiek (AD), vakdidactiek (VD) en peergroup (PG).

Aan het eind van de cursus heeft de student de nodige basale algemeen didactische en vakdidactische bagage aan te reiken die nodig is voor het handelen als docent in simpele en overzichtelijke situaties op niveau van één les. Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de ontwikkelingsfase waarin de docent-in-opleiding (dio) zich bevindt (zie inhoud).

Inhoud vak

De cursus is geordend rondom zogeheten kernpraktijken die fundamenteel zijn voor het beroep van docent. Bij Didactiek 1 staan de volgende kernpraktijken centraal: (1) contact maken, (2) de les starten, (3) krediet opbouwen en uitgeven, (4) de les voorbereiden, (5) sturen en corrigeren en (6) volledige instructie geven en de les afsluiten. De reikwijdte van het didactisch denken en handelen is in deze eerste fase meestal nog beperkt tot één les. De genoemde kernpraktijken komen expliciet aan de orde bij AD. Bij VD wordt aangesloten bij deze kernpraktijken en wordt de vertaalslag gemaakt naar het eigen (school)vak. Daarnaast worden bij VD belangrijke vakdidactische concepten en werkwijzen geïntroduceerd

Bij PG staat de eigen onderwijspraktijk van de docent-in-opleiding (dio)

centraal. Concrete vragen en situaties uit de praktijk vormen aanleiding tot analyse en reflectie. Waar bij AD en VD de nadruk ligt op de rollen van de uitvoerende en ontwerpende docent en pedagoog, wordt bij PG nadrukkelijk vorm gegeven aan de rol van onderzoekende professional.

De ervaring leert dat de kernpraktijken die bij Didactiek 1 centraal staan bij de meeste dio's uitgebreid aan de orde komen tijdens het eerste deel van de praktijkstage (Praktijk 1). Alle inhoudscomponenten uit deze cursus worden tijdens de bijeenkomsten en in verwerking verbonden met de werkplekpraktijk van de student. De dio en de werkplekbegeleider krijgen ook suggesties voor (observatie)opdrachten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de competenties die bij deze kernpraktijken horen.

Onderwijsvorm

Alle onderwijs vindt plaats op de instituutsdag (maandag). Studenten zijn de hele dag aanwezig. In de ochtend is er een hoor/werkcollege AD, waarbij dio's van verschillende vakken samen zitten. De colleges AD worden steeds verzorgd door een tweetal docenten. In de middag is er een werkcollege VD onder begeleiding van de vakdidacticus. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak in verschillende samenstellingen (homogeen en heterogeen) gevolgd.

Tenslotte zijn er, verspreid over de periode, drie PG bijeenkomsten, waarbij dio's van verschillende vakken in kleine groepen en onder begeleiding de eigen onderwijspraktijk onder de loep nemen en eventuele concerns daarbij bespreken.

Bij alle onderdelen (AD, VD en PG) wordt een actieve houding van de student gevraagd, zowel tijdens de bijeenkomsten als daarbuiten. Regelmatig worden er verwerkingsopdrachten gegeven, waar individueel of in groepsverband aan wordt gewerkt. Deze opdrachten worden formatief geëvalueerd, onder andere door middel van (peer)feedback.

Toetsvorm

Didactiek 1 wordt afgesloten met een startproef waarin de studenten demonstreren dat zij één les kunnen ontwerpen en uitvoeren en kunnen reflecteren op de manier waarop voorbereiding, uitvoering en afronding hebben plaatsgevonden. De proef bestaat uit een lesontwerp (incl. verantwoording op basis van theorie, en eigen leerdoelen bij deze les), een videocompilatie (15 min.) van de gegeven les en een terugblik op de les. Bij het ontwerpen en uitvoeren van de les staan de kernpraktijken behandeld in de colleges algemene didactiek en vakdidactiek centraal (met een focus op de les en de leerling). De terugblik op ontwerp en uitvoering vindt plaats aan de hand van de perspectieven van een docent als professional, ontwerper, uitvoerder, pedagoog en teamlid en de daarbij behorende relevante theorie. De proef wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier gerelateerd aan de rubrics die voor elk van de docentperspectieven zijn geformuleerd voor fase I.

Literatuur

Bij deze cursus worden de volgende algemeen didactische handboeken gebruikt:

- Ebbens, S. & Ettekoen, S. (2016). Effectief leren – basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.

- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2014). Een leraar van klasse. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers
- Teitler, P. (2013). Lessen in orde. Bussum: Coutinho.
- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Oudere edities van bovenstaande boeken zijn over het algemeen goed bruikbaar.

Behalve van bovenstaande literatuur wordt veelvuldig gebruik gemaakt van relevante en actuele wetenschappelijke literatuur. Deze artikelen worden tijdens de cursus ter beschikking gesteld. De literatuur die bij VD gebruikt wordt is afhankelijk van het schoolvak waarvoor wordt opgeleid.

Overige informatie

Beheersing van de inhoud van het desbetreffende schoolvak wordt als voorkennis verondersteld.

Didactiek 2

Vakcode	O_MLDIDAC_2 ()
Periode	Periode 2+3
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	drs. L.J. van Well-van Grootheest
Examinator	drs. L.J. van Well-van Grootheest
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, dr. B. de Vries, drs. A.J.C. Monquill, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege
Niveau	400

Doel vak

De cursus Didactiek 2 is onderdeel van de tweede fase (fase II) van de Universitaire Lerarenopleiding (ULO) van de VU, en loopt parallel aan de cursus Praktijk 2. De cursus omvat verschillende onderdelen die in samenhang worden aangeboden: algemene didactiek (AD), vakdidactiek (VD) en peergroup (PG).

Aan het eind van de cursus heeft de student de nodige algemeen didactische en vakdidactische bagage aan te reiken die nodig is voor het handelen als docent waarbij op basis van bestaande lesmaterialen wordt gewerkt.

Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de ontwikkelingsfase waarin de docent-in-opleiding (dio) zich bevindt (zie inhoud).

Inhoud vak

Didactiek 2 is geordend rondom een aantal voor het beroep van docent fundamentele kernpraktijken. Bij Didactiek 2 staan de volgende kernpraktijken centraal: (1) leerprocessen zichtbaar maken, (2)

leerprocessen bevorderen, (3) leerprocessen toetsen, (4) communiceren en leiding geven, (5) leerlingen verantwoordelijkheid geven (van docentgestuurd naar leerlinggestuurd) en (6) aandacht geven aan verschillen. Ten opzichte van de cursus Didactiek 1 wordt de focus verlegd van de (individuele) les naar het leerproces van de leerling. De reikwijdte van het didactisch denken en handelen wordt daarmee ook groter: er wordt een begin gemaakt met het ontwerpen en uitvoeren van reeksen van lessen.

De genoemde kernpraktijken komen expliciet aan de orde bij AD. Bij VD wordt aangesloten bij deze kernpraktijken en wordt de vertaalslag gemaakt naar het eigen (school)vak. Daarnaast worden bij VD belangrijke vakdidactische concepten en werkwijzen geïntroduceerd.

Bij PG staat wederom de eigen onderwijspraktijk van de dio centraal. Waar bij AD en VD de nadruk ligt op de rollen van de uitvoerende en ontwerpende docent en pedagoog, wordt bij PG nadrukkelijk vorm gegeven aan de rol van reflectieve onderzoekende professional. De samenhang tussen Didactiek 2 en Praktijk 2 komt onder andere tot stand doordat de dio en de werkplekbegeleider op school suggesties krijgen voor (observatie)opdrachten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de competenties die bij deze kernpraktijken horen. Alle inhoudscomponenten uit deze cursus worden tijdens de bijeenkomsten en in verwerking verbonden met de werkplekpraktijk van de student

In de laatste weken van de cursus is nadrukkelijker ruimte voor de eigen leervragen en behoefte van de student. Er worden keuzeworkshops aangeboden rondom uiteenlopende (vak)didactische thema's. Ook zijn er bijeenkomsten waarin dio's die veel moeite hebben met (o.a.) klassenmanagement extra coaching kunnen krijgen of extra aandacht verdienen op het gebied van bijvoorbeeld lesontwerp.

Onderwijsvorm

Alle onderwijs vindt plaats op de instituutsdag (maandag). Studenten zijn de hele dag aanwezig. In de ochtend is er een hoor/werkcollege AD, waarbij dio's van verschillende vakken samen zitten. De colleges AD worden steeds verzorgd door een tweetal docenten. In de middag is er een werkcollege VD onder begeleiding van de vakdidacticus. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak in verschillende samenstellingen (homogeen en heterogeen) gevolgd.

Tenslotte zijn er, verspreid over de periode, drie PG bijeenkomsten, waarbij dio's van verschillende vakken in kleine groepen en onder begeleiding de eigen onderwijspraktijk onder de loep nemen en eventuele concerns daarbij bespreken.

Bij alle onderdelen (AD, VD en PG) wordt een actieve houding van de student gevraagd, zowel tijdens de bijeenkomsten daarbuiten. Regelmatig worden er verwerkingsopdrachten gegeven, waar individueel of in groepsverband aan wordt gewerkt. Deze opdrachten worden formatief geëvalueerd, onder andere door middel van (peer)feedback.

Toetsvorm

Didactiek 2 wordt afgesloten met een geschreven basisproef waarin de studenten demonstreren dat zij een korte lessenreeks kunnen ontwerpen en (deels) uitvoeren en kunnen reflecteren op de manier waarop voorbereiding, uitvoer en afronding hebben plaatsgevonden. De proef bestaat uit een docentenhandleiding bij de lessenreeks, gebaseerd op bestaand lesmateriaal, (incl. een globale planning, twee uitgewerkte lesontwerpen, verantwoording op basis van praktijk en theorie, en eigen

leerdoelen bij deze les), een videocompilatie (15 min.) van de gegeven lessen en een terugblik op ontwerp en uitvoering. Bij het ontwerpen en uitvoeren van de les staan de kernpraktijken behandeld in de colleges algemene didactiek en vakdidactiek centraal (met een focus op de leerling en het leerproces). De terugblik op ontwerp en uitvoering vindt plaats aan de hand van de reflectiekring van Korthagen, de perspectieven van een docent als professional, ontwerper, uitvoerder, pedagoog en teamlid en de daarbij behorende relevante theorie. De proef wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier gerelateerd aan de rubrics die voor elk van de docentperspectieven zijn geformuleerd voor fase 2.

Literatuur

Bij deze cursus worden de volgende algemeen didactische handboeken gebruikt:

- Ebbens, S. & Ettekoen, S. (2016). Effectief leren – basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2014). Een leraar van klasse. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers
- Teitler, P. (2013). Lessen in orde. Bussum: Coutinho.
- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Oudere edities van bovenstaande boeken zijn over het algemeen goed bruikbaar.

Behalve van bovenstaande literatuur wordt veelvuldig gebruik gemaakt van relevante en actuele wetenschappelijke literatuur. Deze artikelen worden tijdens de cursus ter beschikking gesteld. De literatuur die bij VD gebruikt wordt is afhankelijk van het schoolvak waarvoor wordt opgeleid.

Overige informatie

Beheersing van de inhoud van het desbetreffende schoolvak wordt als voorkennis verondersteld.

Voorwaardelijk voor afronding van Didactiek 2: een voldoende beoordeling van Didactiek 1.

Didactiek 3

Vakcode	O_MLDIDAC_3 ()
Periode	Periode 4+5+6
Credits	9.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. B. de Vries
Examinator	dr. B. de Vries
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, drs. W. Jongejan, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, dr. B. de Vries, drs. A.J.C. Monquill, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkgroep

Doel vak

De cursus Didactiek 3 is onderdeel van de derde en laatste fase (fase III) van de Universitaire Lerarenopleiding (ULO) van de VU, en loopt parallel aan de cursussen Praktijk 3 en POO 2. De omvang van de cursus is een heel semester.

Aan het eind van de cursus heeft de student de verdiepende pedagogische, didactische en vakdidactische bagage die nodig is voor het handelen als docent in complexe situaties. Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de ontwikkelingsfase waarin de docent-in-opleiding (dio) zich bevindt (zie inhoud).

Inhoud vak

Het eerste blok van de cursus Didactiek 3 is weer geordend rondom een aantal voor het beroep van docent fundamentele kernpraktijken, namelijk: (1) differentiëren, (2) toetsen, (3) gedrags- en leerproblemen herkennen, (4) omgaan met gedrags- en leerproblemen, (5) mentor zijn en (6) een plek in de schoolorganisatie innemen.

De cursussen Didactiek 1 en 2 vormen samen het basisdeel van de Universitaire Lerarenopleiding (ULO); de cursus Didactiek 3 moet gezien worden als het verdiepingsdeel. In Didactiek 3 komen meer complexe thema's en kernpraktijken aan de orde. Het (vak)didactisch denken en handelen strekt zich nu ook uit over de lange termijn: er is bijvoorbeeld uitgebreid aandacht voor het vorm geven aan leerlijnen en het omgaan met gedrags- en leerproblemen. Ook wordt de dio nadrukkelijker uitgedaagd om een eigen visie op onderwijs vorm te geven en uit te dragen. Zo is de lesmethode niet langer leidend, maar wordt van dio's in toenemende mate verwacht zelf invulling te geven aan de inhoud en didactiek van de lessen (waarbij natuurlijk zowel bestaand als eigen materiaal kan worden gebruikt). Tenslotte zullen de (vak) didactische overwegingen die ten grondslag liggen aan de eigen visie onderbouwd moeten worden met behulp van relevante literatuur en eigen praktijkervaringen.

In het tweede blok van de cursus is er bij AD nadrukkelijk ruimte voor differentiatie en de eigen leerbehoefte van de student. Er worden verschillende keuzemodules aangeboden rondom uiteenlopende algemeen didactische thema's, zoals de multiculturele school, zorg op school, omgaan met ordeproblemen en internationalisering. Studenten worden uitgenodigd om (voor een deel) zelf invulling te geven aan deze keuzeruimte.

Onderwijsvorm

Alle onderwijs vindt plaats op de instituutsdag (maandag). Studenten zijn de hele dag aanwezig. In de ochtend is er een hoor/werkcollege AD, waarbij dio's van verschillende vakken samen zitten. De colleges AD worden steeds verzorgd door een tweetal docenten. In de middag is er een werkcollege VD onder begeleiding van de vakdidacticus. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak in verschillende samenstellingen (homogeen en heterogeen) gevolgd .

Tenslotte zijn er, verspreid over de periode, drie PG bijeenkomsten, waarbij dio's van verschillende vakken in kleine groepen en onder begeleiding de eigen onderwijspraktijk onder de loep nemen en eventuele concerns daarbij bespreken.

Bij alle onderdelen (AD, VD en PG) wordt een actieve houding van de

student gevraagd, zowel tijdens de bijeenkomsten daarbuiten. Regelmatig worden er verwerkingsopdrachten gegeven, waar individueel of in groepsverband aan wordt gewerkt. Deze opdrachten worden formatief geëvalueerd, onder andere door middel van (peer)feedback.

Toetsvorm

Didactiek 3 wordt afgesloten met een geschreven meesterproef waarin de studenten demonstreren dat zij een volle lessenreeks kunnen ontwerpen en uitvoeren en kunnen reflecteren op de manier waarop voorbereiding, uitvoer en afronding hebben plaatsgevonden. De proef bestaat uit een lessenreeks met een coherente leerlijn en expliciet gemaakte inhoudelijke en didactische keuzes. Het materiaal bevat: een lessenserie met een toets, een koppeling aan en neerslag van de (pedagogische) onderwijsvisie en visie op het vak van de student en de school, docentenhandleiding, leerlingmateriaal, evaluatie met collega's en leerlingen, een videocompilatie (15 min.) van de gegeven lessen en een terugblik op ontwerp en uitvoering. Bij het ontwerpen en uitvoeren van de les maakt de student een relevante selectie uit de kernpraktijken die tijdens de opleiding centraal hebben gestaan. De terugblik op ontwerp en uitvoering vindt plaats aan de hand van de reflectiecirkel van Korthagen, de perspectieven van een docent als professional, ontwerper, uitvoerder, pedagoog en teamlid en de daarbij behorende relevante theorie. Hierbij staat de student stil bij zijn/haar ontwikkeling op het gebied van deze rollen. De proef wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsmodel gerelateerd aan de rubrics die voor elk van de docentperspectieven zijn geformuleerd voor fase 3 (een startbekwame docent).

Literatuur

Bij deze cursus worden de volgende algemeen didactische handboeken gebruikt:

- Ebbens, S. & Ettekoen, S. (2012). Effectief leren – basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2014). Een leraar van klasse. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers
- Teitler, P. (2013). Lessen in orde. Bussum: Coutinho.
- Kohnstamm, R. (2014). Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Daarnaast wordt veelvuldig gebruik gemaakt van relevante en actuele wetenschappelijke literatuur. Deze artikelen worden tijdens de cursus ter beschikking gesteld. De literatuur die bij VD gebruikt wordt is afhankelijk van het schoolvak waarvoor wordt opgeleid.

Overige informatie

Beheersing van de inhoud van het desbetreffende schoolvak wordt als voorkennis verondersteld.

Voorwaardelijk voor afronding van Didactiek 3: een voldoende beoordeling van Didactiek 2.

Educatieve Minor Didactiek 1

Vakcode	O_EMDID1 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.

Coördinator	ir. E.J.F. Scheringa
Examinator	ir. E.J.F. Scheringa
Docent(en)	ir. E.J.F. Scheringa, drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, drs. W. Jongejan, drs. L.J. van Well-van Grootheest, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, drs. A.J.C. Monquill, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege
Niveau	300

Doel vak

De cursus Didactiek 1 is onderdeel van de eerste fase (fase I) van de Universitaire Lerarenopleiding (ULO) van de VU, en loopt parallel aan de cursus Praktijk 1. De cursus is breed van opzet en omvat verschillende onderdelen die in samenhang worden aangeboden: algemene didactiek (AD), vakdidactiek (VD) en peergroup (PG).

Aan het eind van de cursus heeft de student de nodige basale algemeen didactische en vakdidactische bagage aan te reiken die nodig is voor het handelen als docent. Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de ontwikkelingsfase waarin de docent-in-opleiding (dio) zich bevindt (zie inhoud).

Inhoud vak

De cursus is geordend rondom zogeheten kernpraktijken die fundamenteel zijn voor het beroep van docent. Bij Didactiek 1 staan de volgende kernpraktijken centraal: (1) contact maken, (2) de les starten (3) krediet opbouwen en uitgeven, (4) de les voorbereiden, (5) sturen en corrigeren en

(6) volledige instructie geven en de les afsluiten.

De reikwijdte van het didactisch denken en handelen is in deze eerste fase meestal nog beperkt tot één les.

De genoemde kernpraktijken komen expliciet aan de orde bij AD. Bij VD wordt aangesloten bij deze kernpraktijken en wordt de vertaalslag gemaakt naar het eigen (school)vak. Daarnaast worden bij VD belangrijke vakdidactische concepten en werkwijzen geïntroduceerd

Bij PG staat de eigen onderwijspraktijk van de docent-in-opleiding (dio) centraal. Concrete vragen en situaties uit de praktijk vormen aanleiding tot analyse en reflectie. Waar bij AD en VD de nadruk ligt op de rollen van de uitvoerende en ontwerpende docent en pedagoog, wordt bij PG nadrukkelijk vorm gegeven aan de rol van onderzoekende professional.

De ervaring leert dat de kernpraktijken die bij Didactiek 1 centraal staan bij de meeste dio's uitgebreid aan de orde komen tijdens het eerste deel van de praktijkstage (Praktijk 1). Alle inhoudscomponenten uit deze cursus worden tijdens de bijeenkomsten en in verwerking verbonden met de werkplekpraktijk van de student. De dio en de werkplekbegeleider krijgen ook suggesties voor (observatie)opdrachten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de competenties die bij deze kernpraktijken horen.

Onderwijsvorm

Alle onderwijs vindt plaats op de instituutsdag (maandag). Studenten zijn de hele dag aanwezig. In de ochtend is er een hoor/werkcollege AD, waarbij dio's van verschillende vakken samen zitten. De colleges AD worden steeds verzorgd door een tweetal docenten. Na het college AD volgt een PG bijeenkomst, waarbij dio's van verschillende vakken in kleine groepen en onder begeleiding de eigen onderwijspraktijk onder de loep nemen en eventuele concerns daarbij bespreken. Ook is hier ruimte voor begeleiding bij het maken van de verwerkingsopdrachten die voor AD moeten worden gemaakt.

In de middag is er een werkcollege VD onder begeleiding van de vakdidacticus. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak in verschillende samenstellingen (homogeen en heterogeen) gevolgd.

Bij alle onderdelen (AD, VD en PG) wordt een actieve houding van de student gevraagd, zowel tijdens de bijeenkomsten als daarbuiten. Regelmatig worden er verwerkingsopdrachten gegeven, waar onder begeleiding aan wordt gewerkt. Deze opdrachten worden formatief geëvalueerd, onder andere door middel van (peer)feedback.

Toetsvorm

Didactiek 1 wordt afgesloten met een startproef waarin de studenten demonstreren dat zij één les kunnen ontwerpen en uitvoeren en kunnen reflecteren op de manier waarop voorbereiding, uitvoering en afronding hebben plaatsgevonden. De proef bestaat uit een lesontwerp (incl. verantwoording op basis van theorie, en eigen leerdoelen bij deze les), een videocompilatie (15 min.) van de gegeven les en een terugblik op de les. Bij het ontwerpen en uitvoeren van de les staan de kernpraktijken behandeld in de colleges algemene didactiek en vakdidactiek centraal (met een focus op de les en de leerling). De terugblik op ontwerp en uitvoering vindt plaats aan de hand van de de perspectieven van een docent als professional, ontwerper, uitvoerder, pedagoog en teamlid en de daarbij behorende relevante theorie. De proef wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier gerelateerd aan de rubrics die voor elk van de docentperspectieven zijn geformuleerd voor fase I.

Literatuur

Bij deze cursus worden de volgende algemeen didactische handboeken gebruikt:

- Ebbens, S. & Ettekovén, S. (2016). Effectief leren – basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2014). Een leraar van klasse. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers
- Teitler, P. (2013). Lessen in orde. Bussum: Coutinho.
- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Oudere edities van bovenstaande boeken zijn over het algemeen goed bruikbaar.

Behalve van bovenstaande literatuur wordt veelvuldig gebruik gemaakt van relevante en actuele wetenschappelijke literatuur. Deze artikelen worden tijdens de cursus ter beschikking gesteld. De literatuur die bij VD gebruikt wordt is afhankelijk van het schoolvak waarvoor wordt opgeleid.

Overige informatie

Beheersing van de inhoud van het desbetreffende schoolvak wordt als voorkennis verondersteld.

Educatieve Minor Didactiek 2

Vakcode	O_EMDID2 ()
Periode	Periode 2+3
Credits	9.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	ir. E.J.F. Scheringa
Examinator	ir. E.J.F. Scheringa
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, drs. W. Jongejan, drs. L.J. van Well-van Grootheest, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, drs. A.J.C. Monquill, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkgroep
Niveau	300

Doel vak

De cursus Didactiek 2 is onderdeel van de tweede en laatste fase (fase II) van de Educatieve Minor van de VU, en loopt parallel aan de cursus Praktijk 2. De cursus omvat verschillende onderdelen die in samenhang worden aangeboden: algemene didactiek (AD), vakdidactiek (VD) en peergroep (PG).

Aan het eind van de cursus heeft de student de nodige algemeen didactische en vakdidactische bagage aan te reiken die nodig is voor het handelen als docent. Hierbij wordt toegewerkt naar de competenties die horen bij een startbekwame tweedegraads docent in het domein onderbouw havo-vwo en vmboTL. Hierbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de ontwikkelingsfase waarin de docent-in-opleiding (dio) zich bevindt (zie inhoud).

Inhoud vak

Net als de cursus Didactiek 1, is Didactiek 2 geordend rondom een aantal voor het beroep van docent fundamentele kernpraktijken. Bij Didactiek 2 staan de volgende kernpraktijken centraal: (1) leerprocessen zichtbaar maken, (2) leerprocessen bevorderen, (3) leerprocessen toetsen, (4) communiceren en leiding geven, (5) leerlingen verantwoordelijkheid geven (van docentgestuurd naar leerlinggestuurd) en (6) aandacht geven aan verschillen. Ten opzichte van de cursus Didactiek 1 wordt de focus verlegd van de (individuele) les naar het leerproces van de leerling. De reikwijdte van het didactisch denken en handelen wordt daarmee ook groter: er worden nu nadrukkelijker reeksen van lessen ontworpen en uitgevoerd.

De genoemde kernpraktijken komen expliciet aan de orde bij AD. Bij VD wordt aangesloten bij deze kernpraktijken en wordt de vertaalslag gemaakt naar het eigen (school)vak. Daarnaast worden bij VD belangrijke vakdidactische concepten en werkwijzen geïntroduceerd.

In de PG staat wederom de eigen onderwijspraktijk van de dio centraal. Waar bij AD en VD de nadruk ligt op de rollen van de uitvoerende en ontwerpende docent en pedagoog, wordt bij PG nadrukkelijk vorm gegeven aan de rol van reflectieve onderzoekende professional. In de PG ontwikkelt de student een visie op het docentschap en zijn rol daarbinnen. De samenhang tussen Didactiek 2 en Praktijk 2 komt onder andere tot stand doordat de dio en de werkplekbegeleider op school suggesties krijgen voor (observatie)opdrachten die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de competenties die bij deze kernpraktijken horen. Alle inhoudscomponenten uit deze cursus worden tijdens de bijeenkomsten en in verwerking verbonden met de werkplekpraktijk van de student

In de laatste weken van de cursus is er ruimte voor de eigen leervragen en behoefte van de student.

Onderwijsvorm

Alle onderwijs vindt plaats op de instituutsdag (maandag). Studenten zijn de hele dag aanwezig. In de ochtend is er een hoor/werkcollege AD, waarbij dio's van verschillende vakken samen zitten. De colleges AD worden steeds verzorgd door een tweetal docenten. Na het college AD volgt een PG bijeenkomst, waarbij dio's van verschillende vakken in kleine groepen en onder begeleiding de eigen onderwijspraktijk onder de loep nemen en eventuele concerns daarbij bespreken. Ook is hier ruimte voor begeleiding bij het maken van de verwerkingsopdrachten die voor AD moeten worden gemaakt.

In de middag is er een werkcollege VD onder begeleiding van de vakdidacticus. Deze colleges worden samen met dio's van hetzelfde vak in verschillende samenstellingen (homogeen en heterogeen) gevolgd.

Bij alle onderdelen (AD, VD en PG) wordt een actieve houding van de student gevraagd, zowel tijdens de bijeenkomsten als daarom heen. Regelmatig worden er verwerkingsopdrachten gegeven, waar in groepsverband aan wordt gewerkt. Deze opdrachten worden formatief geëvalueerd, onder andere door middel van (peer)feedback.

Toetsvorm

Didactiek 2 wordt afgesloten met een basisproef waarin de studenten demonstreren dat zij een korte lessenreeks kunnen ontwerpen en (deels) uitvoeren en kunnen reflecteren op de manier waarop voorbereiding, uitvoering en afronding hebben plaatsgevonden. De proef bestaat uit een docentenhandleiding bij bestaand lesmateriaal, (incl. een globale planning, drie uitgewerkte lesontwerpen, verantwoording op basis van theorie, en eigen leerdoelen bij deze lessen), een videocompilatie (15 min.) van de gegeven lessen en een terugblik op ontwerp en uitvoering. Bij het ontwerpen en uitvoeren van de les staan de kernpraktijken behandeld in de colleges algemene didactiek en vakdidactiek centraal (met een focus op de leerling en het leerproces). De terugblik op ontwerp en uitvoering vindt plaats aan de hand van de perspectieven van een docent als professional, ontwerper, uitvoerder, pedagoog en teamlid en de daarbij behorende relevante theorie. De proef wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier gerelateerd aan de rubrics die voor elk van de docentperspectieven zijn geformuleerd voor fase II.

Literatuur

Bij deze cursus worden de volgende algemeen didactische handboeken gebruikt:

- Ebbens, S. & Ettekoen, S. (2016). Effectief leren – basisboek. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.

- Korthagen, F. & Lagerwerf, B. (2014). Een leraar van klasse. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers

- Teitler, P. (2013). Lessen in orde. Bussum: Coutinho.

- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie: III de puberjaren. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Oudere edities van bovenstaande boeken zijn over het algemeen goed bruikbaar.

Daarnaast wordt veelvuldig gebruik gemaakt van relevante en actuele wetenschappelijke literatuur. Deze artikelen worden tijdens de cursus ter beschikking gesteld. De literatuur die bij VD gebruikt wordt is afhankelijk van het schoolvak waarvoor wordt opgeleid.

Overige informatie

Beheersing van de inhoud van het desbetreffende schoolvak wordt als voorkennis verondersteld.

Voorwaardelijk voor afronding van Didactiek 2: een voldoende beoordeling van Didactiek 1.

Educatieve Minor Praktijk 1

Vakcode	O_EMPRAK1 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	ir. E.J.F. Scheringa
Examinator	ir. E.J.F. Scheringa
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. L.J. van Well-van Grootheest, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, drs. A.J.C. Monquill, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Niveau	300

Inhoud vak

Op de school wordt de aandacht op dezelfde kernpraktijken gericht als gedurende de instituutsopleiding. De werkplekbegeleider is op de hoogte van de onderwerpen die op de instituutdag aan de orde zijn en gebruikt dezelfde rubrics als de instituutsopleiders en vakdidactici om de vorderingen van de studenten te beoordelen.

Onderwijsvorm

Onder begeleiding van de werkplekbegeleider nemen de studenten steeds een groter en actiever aandeel in het lesgeven en werken in de school. Studenten met een baan (zij-instromers, onderwijstrainees etc) geven in dit stadium al zelfstandig les. Bij deze studenten is de nadruk bij de begeleiding vanuit de werkplekbegeleider op het niveau van didactische handelen in de les.

Toetsvorm

Op de school geven de studenten een presentatie over hun prestaties in de eerste acht weken. Dat doen ze aan de hand van de relevante rollen (vier van de vijf waarbij uitvoerder, ontwerper en pedagoog de meeste aandacht krijgen bij de reflectie op het lesgeven). De werkplekbegeleider gebruikt het beoordelingsformulier gerelateerd aan de rubrics om het functioneren van de student in de klas tijdens de praktijk te evalueren.

Educatieve Minor, Peergroep

Vakcode	O_EMPEERGR ()
Periode	Periode 1+2+3
Credits	0.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	ir. E.J.F. Scheringa
Docent(en)	ir. E.J.F. Scheringa
Lesmethode(n)	Werkgroep, Bijeenkomst
Niveau	300

Doel vak

In de peergroep staat de rol van docent als 'professional' centraal.

Studenten

leren de regie te nemen over hun eigen leerproces en hun visie op onderwijs te beschrijven. Ze ontwikkelen een professionele identiteit, waarin ze de eisen die het beroep van docent aan ze stelt verbinden met eigen waarden en motieven. In peergroups reflecteren studenten op hun handelen in de praktijk, leiden daaruit ontwikkelpunten af, formuleren acties en evalueren deze. Verschillende instrumenten en methodes worden gebruikt (logboek, reflectiecirkel, intervisie, videoreflectie, etc.) om de student in staat te stellen de complexiteit van de onderwijspraktijk te doorgronden en hiervan te leren.

Peergroep fase 1

Vakcode	O_MLPEERGR_1 ()
Periode	Periode 1+2+3
Credits	0.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	drs. I. Pauw
Examinator	dr. A. Handelzalts
Lesmethode(n)	Werkgroep
Niveau	400

Doel vak

In de peergroep staat de rol als 'professional' centraal. Studente

leren de regie te nemen over hun eigen leerproces en hun visie op onderwijs te beschrijven. Ze ontwikkelen een professionele identiteit, waarin ze de eisen die het beroep van docent aan ze stelt verbinden met eigen waarden en motieven. In peergroups reflecteren studenten op hun

handelen in de praktijk, leiden daaruit ontwikkelpunten af, formuleren acties en evalueren deze. Verschillende instrumenten en methodes worden gebruikt (logboek, reflectiecirkel, intervisie, videoreflectie, etc.) om de student in staat te stellen de complexiteit van de onderwijspraktijk te doorgronden en hiervan te leren.

Peergroup Fase 2

Vakcode	O_MLPEERGR_2 ()
Periode	Periode 3+4+5
Credits	0.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. A. Handelzalts
Examinator	dr. A. Handelzalts
Lesmethode(n)	Werkgroep

Doel vak

In de peergroup staat de rol als 'professional' centraal. Studenten leren de regie te nemen over hun eigen leerproces en hun visie op onderwijs te beschrijven. Ze ontwikkelen een professionele identiteit, waarin ze de eisen die het beroep van docent aan ze stelt verbinden met eigen waarden en motieven. In peergroups reflecteren studenten op hun handelen in de praktijk, leiden daaruit ontwikkelpunten af, formuleren acties en evalueren deze. Verschillende instrumenten en methodes worden gebruikt (logboek, reflectiecirkel, intervisie, videoreflectie, etc.) om de student in staat te stellen de complexiteit van de onderwijspraktijk te doorgronden en hiervan te leren.

Persoonlijk Assistent Leraar

Vakcode	O_PAL ()
Periode	Periode 1+2+3, Periode 4+5+6
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. A. Handelzalts
Examinator	dr. A. Handelzalts
Docent(en)	dr. A. Handelzalts
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	300

Doel vak

Een student die deze cursus heeft doorlopen:

- kan aangeven wat het betekent om een goede leraar te zijn
- kan de eigen geschiktheid voor het beroep van leraar beoordelen
- oriënteert zich op een beroep in het (VO) onderwijs
- kan reflecteren op zijn of haar functioneren op een school
- is in staat om Persoonlijke assistent leraar (PAL)-werk uit te voeren

Inhoud vak

Tijdens werkcolleges komen zoal de volgende onderwerpen aan de orde:

- De verschillende rollen van een docent
- Een (actieve) les leren ontwerpen en geven
- Hoe vertaal je (wetenschappelijke) informatie naar het niveau van je doelgroep
- Het voeren van een (inhoudelijke) begeleidingsgesprek met een leerling
- Een les leren uitvoeren: bijvoorbeeld effectief communiceren met een klas, het inzetten van lichaamstaal en het belang van een positieve relatie
- De kenmerken en behoeftes van de doelgroep
- Het zijn van een rolmodel en de rol die een docent speelt bij de opvoeding van een leerling
- Leren van de praktijk: bijvoorbeeld observatieleren, leren door reflectie en zelfstandig leren

Tijdens een stage onderneem je zoal de volgende activiteiten:

- Observeren van lessen
- Het geven van een (aantal) les(sen)
- Zo veel mogelijk deelnemen aan alle activiteiten op school en zo (hernieuwd) kennis maken met het voortgezet onderwijs vanuit het perspectief van de docent

Onderwijsvorm

De cursus bestaat uit twee gedeeltes; werkcollege's op de VU en een stage of PAL-werk. De stage of het PAL-werk vindt plaats op een middelbare school, meestal in (de omgeving van) Amsterdam.

Toetsvorm

Beoordeling vindt plaats op grond van een verslag van de activiteiten op de school en de participatie in de colleges. Je hoeft niet te bewijzen dat je al een goede docent of begeleider bent, wel dat je goed hebt nagedacht over (jouw rol tijdens) je stage of PAL-werk en welke betekenis dat heeft voor de toekomst

Intekenprocedure

Deze cursus is alleen beschikbaar voor studenten die zich hebben aangemeld voor het PAL traject via IT's academy of Pre-university-college.

Deze studenten zullen door de administratie voor het vak worden ingetekend.

Praktijk 1

Vakcode	O_MLPRAK_1 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	drs. Y.G. Meindersma
Examinator	drs. Y.G. Meindersma

Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, drs. A.J.C. Monquil, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Werkgroep
Niveau	400

Inhoud vak

Op de school wordt de aandacht op dezelfde kernpraktijken gericht als gedurende de instituutsopleiding. De werkplekbegeleider is op de hoogte van de onderwerpen die op de instituutdag gebruikt worden en gebruikt dezelfde rubric als de instituutsopleiders en vakdidactici om de vorderingen van de studenten te beoordelen.

Onderwijsvorm

Onder begeleiding van de werkplekbegeleider nemen de studenten steeds een groter en actiever aandeel in het lesgeven en werken in de school. Studenten met een baan (zij-instromers, onderwijstrainees etc) geven in dit stadium al zelfstandig les. Bij deze studenten is de nadruk bij de begeleiding vanuit de werkplekbegeleider op het niveau van didactische handelen in de les.

Toetsvorm

Op de school geven de studenten een presentatie over hun prestaties in de eerste acht weken. Dat doen ze aan de hand van de relevante rollen (vier van de vijf waarbij uitvoerder, ontwerper en pedagoog de meeste aandacht krijgen bij de reflectie op het lesgeven). De werkplekbegeleider gebruikt de rubric om het functioneren van de studenten in de klas te evalueren.

Praktijk 2

Vakcode	O_MLPRAK_2 ()
Periode	Periode 2+3
Credits	9.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. A. Handelzalts
Examinator	drs. Y.G. Meindersma
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, drs. A.J.C. Monquil, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, F.L. de Vries, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Werkgroep
Niveau	400

Inhoud vak

Tijdens de praktijkstage werken studenten aan het verder ontwikkelen van de kernpraktijken die in het instituutsdeel aan de orde zijn gekomen. Net als in fase 1 komt de verbinding tussen theorie en praktijk aan de orde. Op de werkplek wordt de aandacht op dezelfde vaardigheden gericht als tijdens de instituutsopleiding. Dit betekent dat studenten, samen met hun werkplekbegeleider, gericht werken aan de verschillende thema's besproken in de (vak)didactiekcolleges van Didactiek 1 en 2.

Onderwijsvorm

Onder begeleiding van de werkplekbegeleider nemen de studenten steeds een groter en actiever aandeel in het lesgeven en werken in de school.

Toetsvorm

De praktijkbeoordeling wordt uitgevoerd door de vakdidacticus/instituutsopleider en de werkplekbegeleider aan de hand van het eerste lesbezoek en de ingevulde rubric.

Overige informatie

Voorwaardelijk voor afronding van Praktijk 2: een voldoende beoordeling van Praktijk 1 en Didactiek 1.

Praktijk 3

Vakcode	O_MLPRAK_3 ()
Periode	Periode 4+5+6
Credits	15.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	drs. Y.G. Meindersma
Examinator	drs. Y.G. Meindersma
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, drs. A.J.C. Monquil, drs. J.B. Penninx, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort
Niveau	400

Inhoud vak

In het verdiepingsdeel gaat de student meer en meer zelf(standig) lesgeven. De voorbereiding en evaluatie wordt samen met de werkplekbegeleider gedaan. Op de werkplek komen dezelfde onderwerpen aan de orde als in het instituut: vakdidactische verdieping van onderwijsconcepten en –strategieën, aandacht voor het afstemmen van onderwijs op de behoeften van individuele leerlingen, diversiteit en excellentie.

Op de werkplek wordt de aandacht op dezelfde vaardigheden gericht als tijdens de instituutsopleiding. Dit betekent dat studenten, samen met hun werkplekbegeleider, gericht werken aan de verschillende thema's besproken in de vakdidactiekdidactiek en de keuze modules. Het instituut biedt hiervoor concrete handreikingen aan in de vorm van een stageplan (gekoppeld aan de rubric).

Onderwijsvorm

Onder begeleiding van de werkplekbegeleider nemen de studenten steeds een groter en actiever aandeel in het lesgeven en werken in de school.

Toetsvorm

Voor de beoordeling van Praktijk 3 maakt de student in blok 6 een afspraak met zijn WPB en SO voor een afrondend lesbezoek. In overleg met de WPB en SO bepaalt de student welke klas hiervoor het meest geschikt is.

Na afloop van het lesbezoek blikken WPB en SO met de student terug op de les. WPB en SO beoordelen de les aan de hand van de checklist (rubric).

Gecombineerd met het oordeel van vakdidacticus aan de hand van de tweede lesbezoek wordt een cijfer vastgesteld.

Overige informatie

Voorwaarden voor afronding van Praktijk 3: een voldoende beoordeling van Praktijk 2 en Didactiek 2.

Praktijk 3 voor 2-jarige Master

Vakcode	O_M2PRAK3 ()
Credits	15.0
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. A. Handelzalts
Examinator	dr. A. Handelzalts
Niveau	400

Inhoud vak

In het verdiepingsdeel gaat de student meer en meer zelf(standig) lesgeven. De voorbereiding en evaluatie wordt samen met de werkplekbegeleider gedaan. Op de werkplek komen dezelfde onderwerpen aan de orde als in het instituut: vakdidactische verdieping van onderwijsconcepten en –strategieën, aandacht voor het afstemmen van onderwijs op de behoeften van individuele leerlingen, diversiteit en excellentie.

Op de werkplek wordt de aandacht op dezelfde vaardigheden gericht als tijdens de instituutsopleiding. Dit betekent dat studenten, samen met hun werkplekbegeleider, gericht werken aan de verschillende thema's besproken in de vakdidactiekdidactiek en de keuze modules. Het instituut biedt hiervoor concrete handreikingen aan in de vorm van een stageplan (gekoppeld aan de rubric).

Onderwijsvorm

Onder begeleiding van de werkplekbegeleider nemen de studenten steeds een groter en actiever aandeel in het lesgeven en werken in de school.

Toetsvorm

Voor de beoordeling van Praktijk 3 maakt de student in blok 6 een afspraak met zijn WPB en SO voor een afrondend lesbezoek. In overleg met de WPB en SO bepaalt de student welke klas hiervoor het meest geschikt is.

Na afloop van het lesbezoek blikken WPB en SO met de student terug op de les. WPB en SO beoordelen de les aan de hand van de checklist (rubric).

Gecombineerd met het oordeel van vakdidacticus aan de hand van de tweede

lesbezoek wordt een cijfer vastgesteld.

Overige informatie

Voorwaarden voor afronding van Praktijk 3: een voldoende beoordeling van Praktijk 2 en Didactiek 2.

Praktijkonderzoek 1

Vakcode	O_MLPROZ_1 ()
Periode	Periode 3
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. H.B. Westbroek
Examinator	dr. H.B. Westbroek
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, dr. J.M.H. Swennen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, prof. dr. M. Meeter, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, drs. W. Jongejan, drs. L.J. van Well-van Grootheest, dr. T. Bosma, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, dr. B. de Vries, drs. A.J.C. Monquill, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort, drs. J. Quartel MA
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege
Niveau	400

Doel vak

Tijdens praktijkonderzoek 1 en 2 vullen studenten de tijdens hun master opgedane onderzoeksvaardigheden aan met onderzoeksvaardigheden voor de eigen onderwijspraktijk.

Inhoud vak

In praktijkonderzoek 1 richt de opdracht zich primair op het leren herkennen, waarderen en gebruiken van verschillen type bronnen (praktijkbronnen, vakliteratuur en wetenschappelijke literatuur) om praktijkproblemen te analyseren en te duiden. Studenten krijgen handvatten aangereikt om bronnen te zoeken en te beoordelen op kwaliteit en bruikbaarheid voor de (eigen) praktijk.

Onderwijsvorm

De begeleiding vindt plaats op het instituut en bestaat uit de volgende vormen: college en werkcolleges.

Toetsvorm

Praktijkonderzoek 1 wordt afgesloten met een onderbouwd advies voor de (eigen) praktijk

Literatuur

Relevante en actuele artikelen over verschillende kernpraktijken die in fase 1 en 2 aan de orde zijn geweest. De artikelen worden beschikbaar gesteld, en zelf opgezocht

Overige informatie

Binnen Didactiek 1 en 2 hebben de studenten kennisgemaakt met het toepassen van relevante bronnen, waaronder onderzoeksartikelen, om praktijksituaties te duiden.

Praktijkonderzoek 2

Vakcode	O_MLPROZ_2 ()
Periode	Periode 4+5+6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Fac. der Gedrags- en Bewegingswetensch.
Coördinator	dr. H.B. Westbroek
Examinator	dr. H.B. Westbroek
Docent(en)	drs. J.K.W. Riksen, dr. J.M.H. Swennen, drs. H.R. Goudsmit, drs. Y.G. Meindersma, ir. E.J.F. Scheringa, prof. dr. M. Meeter, drs. I. Pauw, drs. C.D.P. van Oeveren, drs. S. Donszelmann, drs. B. Klein, drs. W. Jongejan, drs. L.J. van Well-van Grootheest, dr. T. Bosma, dr. H.B. Westbroek, C.L. Geraedts, dr. A.A. Kaal, dr. A. Handelzalts, dr. B. de Vries, drs. A.J.C. Monquil, drs. J.B. Penninx, drs. L.A. van der Bruggen, W. Maas, drs. H. Stouthart, drs. N.H. Ypenburg, drs. E.D. van Noort
Lesmethode(n)	Hoorcollege, Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

Tijdens het praktijkonderzoek vullen studenten de tijdens hun master opgedane onderzoeksvaardigheden aan met onderzoeksvaardigheden voor de eigen onderwijspraktijk.

Inhoud vak

In Praktijkonderzoek 2 worden onderzoeksvragen uit de onderwijspraktijk vertaald in empirisch onderzoek. De student analyseert data uit de onderwijspraktijk om een antwoord te vinden op de onderzoeksvraag en rapporteert de bevindingen in een onderzoeksverslag en een presentatie aan de collega's in de school en aan mede-studenten op het instituut. Er wordt met name aandacht besteed aan de aard en doelen van praktijkonderzoek, en consequenties die dit heeft voor kwaliteitseisen en de betekenis van praktijkonderzoek voor de beroepspraktijk.

Onderwijsvorm

De begeleiding vindt plaats op school (academische opleidingsschool) en op het instituut en bestaat uit de volgende vormen: colleges, werkcolleges, duo-begeleiding (VO docent/ULO docent).

Toetsvorm

Praktijkonderzoek 2 wordt afgesloten met een verslag en een posterpresentatie over hun bevindingen en ze delen hun bevindingen zowel op het instituut als op school.

Literatuur

- Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2012). Praktijkonderzoek in de school. 2de druk. Coutinho, Bussum. ISBN 9789046903001
- Relevante en actuele artikelen over het onderzoeksonderwerp (via

Canvas en zelf verzamelen).

Vereiste voorkennis

Vereiste voorkennis: Praktijkonderzoek 1 en onderzoekservaring op masterniveau in het eigen domeinvak.